

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

צוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

לך לך

(חלק כה שיחה א)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושש לבריאה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת לך לך, דיי חשון, ה'תשפ"ו (א)

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2025
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY®

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

Kehot Publication Society® and the Kehot logo are registered trademarks
of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

לך לך

האש"9; און ער פירט אויס „אבל התורה לא תרצה להאריך בדעות עובדי עבודת גלולים ולפרש הענין שהי' בינו ובין הכשדים באמונה כאשר קצרה בענין דור אנוש וסברתם בע"ג שחדשו".

עס בלייבט אָבער נישט גלאַטיק¹⁰: פאַר-וואָס דערמאָנט נישט די תורה בקיצור עכ"פּ „שהי' אברהם עובד אלקים או צדיק תמים" אַלס הקדמה צו „ויאמר ה' אל אברהם גו"¹¹? וע"ד ווי מען געפינט ביי נח'ן אַז פאַר דעם דיבור ה' צו נח (בתחלת פרשת נח¹²) איז דער פסוק מקדים פריער (בראש הסדרה¹³) „נח איש צדיק גו"¹⁴; און נאָך פריער (בס"פ בראשית¹⁴) — „ונח מצא חן בעיני ה'".

עאכו"כ בנוגע צו אברהם, וואָס אין מדרשי חז"ל ווערט דערציילט בארוכה וועגן גודל מעלתו וצדקתו און זיין עבודת השם במסנ"פ נאָך זייענדיק אין אור כשדים וחרן, וואָס דאָס איז געווען

א. אויף דאָס וואָס פרשתנו הויבט זיך אָן מיטן דיבור ה' לאברהם¹, „לך לך מארצך וממולדתך גו' ואעשך לגוי גדול גו'" שטעלט זיך דער רמב"ם² און זאָגט, אַז די „פרשה לא בארה כל הענין, כי מה טעם שיאמר לו הקב"ה עזוב ארצך ואיטיבה עמך טובה שלא היתה כמוהו בעולם מבלי שיקדים שהי' אברהם עובד אלקים או צדיק תמים כו' ומנהג הכתוב לאמר התהלך לפני³ ותשמע בקולי ואיטיבה עמך כאשר בדוד⁴ ובשלמה⁵, וכענין התורה כולה אם בחוקותי תלכו⁶ אם שמוע תשמע בקול ה' א", וביצחק אמר⁷ בעבור אברהם עבדי, אבל להבטיח חו בעבור יציאת הארץ אין בו טעם".

און איז מבאר דעם טעם, היות אַז די אנשי אור כשדים האָבן אים געטאָן „רעות רבות על אמונתו בהקב"ה" און ער איז פון זיי אַנטלאָפן „ללכת ארצה כנען ונתעכב בחרן אמר לו לעזוב גם אלו ולעשות כאשר חשב מתחלה שתהי' עבודתו לו וקריאת בני האדם לשם ה' בארץ הנבחרת ושם יגדל שמו ויתברכו בו הגוים ההם" — נישט אַזוי ווי ס'איז געווען „באור כשדים שהיו מבזין ומקל" לים אותו ושמו אותו בבור או בכבשן

(9) ראה גם מו"נ ח"ג פכ"ט. רמב"ם שבהערה

22.

(10) גם בגוף תירוצו של הרמב"ן צלה"ב: לפי דבריו שלא הי' כאן הודעת גמול בשביל קיום הציווי של עזיבת הארץ — מדוע נאמר „לך גו' ואעשך לגוי גדול גו'", לשון המורה על גמול ושכר?

(11) וראה גם בחיי (ועד"ז באברכנאל) נח יא, כח; פרשתנו יב, א (בסופו). ותירוצו של הבחיי — שהזכיר מעלת אברהם ברמז במלת „אור כשדים" צע"ג, שהרי בזה הודגשו הרן ותרנח.

(12) נח ו, יג.

(13) שם, ט.

(14) בראשית ו, ח.

(15) אלא דשם אינו דומה כ"כ לנדוד"ד (ובפרט לדעת הרמב"ן), כיון דשם הוא הקדמה לא רק לדיבור ה' כ"א גם ובעיקר לטעם הצלתו מן המבול. וראה מפרשי התורה ס"פ בראשית.

(1) יב, א ואילך.

(2) שם, ב.

(3) וכלשון הכתוב פרשתנו יז, א.

(4) ראה מ"א ב, ג"ד. דה"כ, יא ואילך. כת,

ו. ועוד.

(5) ראה מ"א שם ג, יג"ד.

(6) ר"פ בחוקותי (כו, ג).

(7) תבוא כת, א. ועד"ז לפני מ"ת — בשלח טו,

כו.

(8) תולדות כו, כד. וראה גם לפני"ז — שם, ה.

שוין „הכיר אברהם את בוראו“ און איז נתקרב געוואָרן צום אויבערשטן; און ער האָט מפרסם געווען „לכל העולם שיש שם אלוהה אחד לכל העולם ולו ראוי לעבוד“²², ביז צו מוסר נפש זיין זיך נאָך זייענדיק אין אור כשדים⁽²³⁾

— איז די תורה מדגיש דעם מהות פון אברהם'ן (פון אידן, פון יעדער אידן):

ביי אַלע אַנדערע אומות איז זייער קירוב ושייכות צום בורא עולם פאַר-בונדן מיט זייער ידיעה והכרה אין בורא, וואָס דורך דעם פאַרבינדן זיי זיך מיט דעם אויבערשטן און זיינען מקיים מצותיו. ביי עם ישראל אָבער באַשטייט זייער עיקר קירוב לאלקות און זייער מציאות אַלס אידן (ניט אין דעם וואָס זיי מצ״ע דערהויבן זיך צו האָבן אַ הכרה אין דעם בורא עולם און צו פאַרבינדן זיך מיט אים, נאָר) אין דעם, וואָס דער אויבערשטער האָט זיי אויסגעטיילט, ובלשון חז״ל²⁴, „ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו“²⁵, „קרבנו המקום לו והבדילנו מהאומות וקרבתו ליחודו“²⁶.

תחת כנפי השכינה, ולא נאמר זה קודם. וראה לקו״ש שבהערה 37 (הערה 13 שם).
(22) רמב״ם הל׳ ע״ז פ״א ה״ג.
(23) רמב״ם שם. וראה גם מו״נ שם. רמב״ן שם. פרש״י נח (יא, כח) מ״מ א״. ועוד.
(24) הגש״פ.
(25) ולהעיר מנחמ״ ט, ז „אתה הוא ה' האלקים אשר בחרת באברהם והוצאתו מאור כשדים גו״. ומשמע שהבחירה באברהם היתה באור כשדים — לפני האמירה ד״לך לך גו״. וראה לקמן פרשתנו (טו, ז) „אני ה' אשר הוצאתיך מאור כשדים“. וראה ראב״ע ס״פ נח. רמב״ן בחיי ואברבנאל שם ובריש פרשתנו. של״ה רעז, א. ועוד.
(26) לשון הרמב״ם הל׳ חו״מ פ״ו ה״ד. ומשמע לכאורה שקאי על הקירוב דאברהם, שהרי זהו הסיום ד״מתחיל ומספר שבתחלה היו אבותינו בימי תרח ומלפניו כופרים כו״. אבל י״ל שקאי על

די הקדמה וסיבה¹⁶ צו אמירת ה' „לך לך וגו״¹⁷ — און עם כ״ז ווערט אין תושב״כ כלל ניט דערמאָנט וועגן דעם¹⁸, אפילו ניט אַז אברהם איז געווען אויסגעטיילט מכל שאר בני משפחתו! בס״פ נח ווערט אברהם דערמאָנט בלויז אַלס איינער פון משפחת תרח¹⁹.

ב. וי״ל דער ביאור אין דעם:

די התחלה פון עם ישראל איז פון אברהם אבינו, וואָס ער איז געווען דער ערשטער איד, אחד ה' אברהם²⁰; און באַ אברהם'ן גופא האָט זיין אויסגעטיילט-קייט פון שאר בני אדם שבארצו, מולדתו און אפילו מבית אביו — זיך אָנגעהויבן מיט „ויאמר ה' אל אברהם לך לך“ פון זיי אַלעמען, וואָס שטייט בתחלת פרשתנו.

און דערמיט וואָס די תורה הויבט אָן דעם סיפור וועגן דעם ייחוד פון אברהם אבינו מיט „ויאמר ה' אל אברהם גו״

(כאָטש אַז אַ סך זמן פריער²¹ איז

16) גם לדעת הרמב״ן, דהרי אמר לו שילך לאי כי שם יוכל להמשיך בעבודתו וקריאת בני אדם לשם ה' כמו שעשה לפני״.

17) ראה מו״נ שם.

18) ראה גם תו״א פרשתנו (יא, ג); תו״ח שם (פג, ד ואילך) — מה שלא נאמר כלל בתורה ממעשיו של אברהם בהיותו בחו״ל. וראה ספר הערכים חב״ד ערך אברהם אבינו (ע׳ עג ואילך) ובהנמסר שם.

19) כי אף שהובא זה בפרש״י ס״פ נח (יא, כח. ולהי רש״י מפרש פשוטו של מקרא — ה״ז בכלל תושבע״פ (ולא תושב״כ) ובה — מדרש אגדה, ולא רבותינו פירשו וכיו״ב.

ולהעיר — לכללות פרש״י עה״ת — חידוש בשו״ע אדה״ז אר״ח סרפ״ה ס״ב (ממג״א שם סק״ג) „פרש״י שהוא בנוי על יסוד התלמוד!“

20) יחזקאל לג, כד.

21) ע״פ המבואר בפנים, יומתק מה שרק בפרשתנו (לאחר ש נאמר בתורה יחודו של אברהם „ויאמר ה' אל אברהם לך לך“ מפורש יב, ה ובפרש״י) „ואת הנפש אשר עשו בחרן — שהכניסו

זיינען די מצות ב"נ ענינים וואָס מ'קען מקיים זיין אפילו מצד „הכרע הדעת“³².)

משא"כ די מצות פון אידן איז ענינן (ניט נאָר דער זיכוך האדם³³ והעולם, נאָר ועיקר) – „צוותא וחיבור“³⁴ עם הבורא, און דאָס איז מהותה פון אַ מצוה. און וויבאַלד אַז דאָס איז אַן ענין פון צוותא וחיבור עם הבורא, וואָס נברא און בורא זיינען באין ערוך לגמרי, איז מובן, אַז כשם ווי די מציאות הנברא איז ניט תופס מקום לגבי דעם בורא, איז אויך זיין עבודה ניט תופס מקום לגבי, און דער וועג ווי די צוותא ווערט אויפגעטאַן, איז (ניט דורך דעם זיכוך ועלי' פון דעם אדם, דורך זיין ידיעה והכרה אין אלקות, אַדער וועלכע-עס איז הרגש ועבודה נעלית פון אַ בן אדם, נאָר) דורך דעם וואָס דער אויבערשטער האָט בוחר געווען און אָנגעזאָגט, ד.ה. דורך ציווי ה' וקיומו³⁵.

און דאָס איז מדגיש תורה גלייך ביי דעם ערשטן אידן אברהם אבינו, אַז זיין אויסגעטיילטקייט (אַלס איד) און זיין מעלה הויבט זיך אָן (אין דער תורה –

און וויבאַלד אַז דאָס איז געקומען מצד הבורא, איז מובן, אַז די בנ"י זיינען ניט נאָר נאָך אַ סוג אין דער בריאה (אַבער – בדוגמת אַנדערע נבראים), וואָס איז געוואָרן נעענטער צום אוי-בערשטן מער ווי שאר בני אדם – נאָר ס'איז אינגאַנצן אַן אַנדער מהות.

וואָרום אַלע נבראים זיינען און בלייבן אַ מציאות נברא, משא"כ אידן זיינען במהותם אַן ענין פון ג-טלעכקייט אין דער בריאה [ווייל ניט נאָר די נשמה פון אַ אידן איז אַ „חלק אלקה ממעל ממש“²⁷ אויך זייענדיק למטה, נאָר וועגן דעם גוף פון אַ אידן ווערט געזאָגט²⁸ „ובנו בחרת מכל עם ולשון“, אַז דער אויבערשטער האָט בוחר געווען די אידן, זייערע גופים²⁹].

ועד"ז איז דער חילוק צווישן די מצוות ב"נ און די מצוות וועלכע אידן זיינען אָנגעזאָגט געוואָרן – דאָס איז ניט נאָר אַ חילוק אין כמות (ו' אַדער תרי"ג), נאָר ס'איז אַ חילוק אין איכות ומהות³⁰:

די מצות ב"נ איז תוכנן (בעיקר) – דער ישוב העולם³¹, דער זיכוך האדם, אַז דער מין המדבר זאָל זיין כדבעי, די וועלט כדבעי; און די אויסגעאיידיקייט און שלימות פון וועלט (און מין המדבר) ווערט דורך דעם וואָס די ב"נ זיינען מקיים זייערע מצוות (און דעריבער

הקירוב בזמן גאולת מצרים – ראה לקו"ש ח"י ע' 82 ואילך ובהערות שם.

27) תניא רפ"ב.

28) נוסח ברכת אהבת עולם. וראה שו"ע אדה"ז או"ח סי' ס' ס"ד (ממג"א שם) שכשיאמר ובנו בחרת (מכל עם ולשון) יזכור מ"ת.

29) תניא פמ"ט (סט, סע"ב ואילך).

30) ראה לקו"ש ח"ה ע' 159 ואילך. חט"ו ע' 150. ובכ"מ.

31) ראה ישעי' מה, יח.

32) לשון הרמב"ם הל' מלכים ספ"ח. אלא דשם מבאר דבכדי להיות מחסידי אוה"ע (שיש להם חלק לעוה"ב) צריך שיקבל אותן ויעשה אותן מפני שצוה בהן הקב"ה בתורה והודיענו ע"י משה רבינו ולא „מפני הכרע הדעת“. ולהעיר מב' הגירסאות בסיום לשון הרמב"ם שם „ולא מחכמיהם“, „אלא מחכמיהם“ – ראה לקו"ש ח"כ ע' 141. ואכ"מ.

33) לצרף בהם את הבריות – תנחומא שמיני ז"ח. ב"ר רפמ"ד. וש"נ (וראה מו"נ ח"ג פכ"ו). וראה ע"ד המבואר בפנים – לקו"ש ח"ט ע' 182 ואילך. וש"נ.

34) לקו"ת בחוקותי מה, ג. ובכ"מ.

35) ראה בארוכה משל כ"ק מו"ח אדמו"ר (ד"ה רבי אומר ש"ת ספ"א ואילך. ד"ה כיום השמע"צ השי"ת בתחלתו. „התמים“ ח"א ע' כה ואילך), נת' בלקו"ש ח"ז ע' 30 ואילך.

ווערן געמיינט אלע עניני תורה, אַז יעדער ענין אין תורה איז נוגע ניט בלויז אַלס הוראה בלימוד וידיעת האדם, נאָר זיי זיינען אַ הוראה פאַר אַלע אידן, און יעדער אידן בכל הדורות, אין דער הנהגה בפועל ממש.

ובפרט בנוגע די אבות – וויבאלד אַז „מעשה אבות סימן לבנים“⁴³, און ווי דער רמב"ן⁴⁴ איז מבאר בארוכה, אַז דער טעם וואָס די תורה איז מאריך אין „סיפור המסעות כו' ושאר המקרים" פון די אבות, איז בכדי דערפון צו אַרויס- לערנען און וויסן ווי עס דאַרף זיין די הנהגה פון די בנים.

עפ"ז איז מובן בנדו"ד: מיט דעם וואָס די תורה דערציילט אַז דער (עיקר) צוותא וחיבור פון אברהם מיטן אוי- בערשטן הויכט זיך אָן מיטן ציווי ה' „לך לך גוי", איז דאָס ניט נאָר לשם ידיעה וועגן דעם מהות פון אַ אידן, און דער ענין המצות באַ אידן, נאָר דאָס איז אַ הוראה בפועל אין דעם יסוד והתחלה פון דעם איד'נס קירוב צום אויבערשטן.

ד. עס קען זיין אַ קס"ד, אַז כדי אַ איד זאָל אָנהויבן מקיים זיין מצות און נתקרב ווערן צום אויבערשטן, דאַרף ער לכל לראש לערנען וועגן אידישקייט, וועגן די הלכות ומצות התורה, ובפרט לערנען וועגן דעם אויבערשטן, די שייכות זיינע צו וועלט בכלל און אידן בפרט; וויסן דעם תוכן הענין פון מצות בכלל, און פון יעדער מצוה פרטית וכו'. ד.ה. מ'קען מיינען, אַז איידער מ'איז מקיים מצות דאַרף מען האָבן די ריכטיקע הקדמה והכשרה בידיעת הענינים לבוּרין וכו'. ערשט נאָכדעם קען מען

מעשה אבות) ניט מיט זיינע געוואלדיקע מעלות – אין זיין קירוב לאלקות דורך עבודתו ובכח עצמו (וואָס איז געווען באַ אים אויך פריער), נאָר³⁶ מיט „ויאמר ה' אל אברהם לך לך גוי"³⁷, מיט דעם וואָס דער אויבערשטער טיילט אים³⁸ אויס; זיין שייכות ודביקות מיט'ן אויבערשטן (ווי עס שטייט אין תורה) האָט זיך אויפגעטאָן עי"ז שנצטו מאת ה'³⁹ און ער האָט מקיים געווען⁴⁰ דעם ציווי⁴¹.

ג. תורה איז מלשון הוראה⁴². דערמיט

(36) ראה גם אברבנאל ריש פרשתנו בתירוץ קושיית הרמב"ן (השאלה ה' באברנאל), שאברם לא התעורר בראשונה כו' בדבר השם כו' אלא מכח התפלספותו כו' ולא נכתבו... בתורה אלא דברי נביאי השם וחסידיו הדבקי' בו ממה שעשו בעבודת הא-ל ובמאמרו לא מעיונם ושכלם". ע"ש. (37) וראה לקו"ש חט"ו ע' 84 ובהערות שם להתחלת ההכנה למ"ת וביטול הגיזירה היא מויאמר ה' אל אברהם לך לך. (38) להעיר מנצח ישראל להמהר"ל פ"א, דלכן לא נזכרו מעלות אברהם לפני הדיבור ד, ויאמר ה' גוי", שלא תאמר שהוא ית' בחר באברהם ובזרעו אחריי בשביל מעשיהם כו' ע"ש. ושם – ע"ד החילוק בין ישראל לאוה"ע.

(39) והיינו דמודגש כאן לא רק עצם ענין הבחירה בזה שהציל אותו או גם דיבר אתו, אלא בזה שנצטווה. והרי גם דיבור ה' בברית בין הבתרים ה' בהיותו בן שבעים שנה (פרש"י בא יב, מ. תוד"ה וגמירי ע"ז ט, א) ואעפ"כ מתחיל בתורה בהציווי לך לך, שבפשוט הכתובים ה"ז כאשר ה' אברהם בן ע"ה שנה (פרשתנו יב, ד). וראה מקומות שבהערה 25. לקו"ש חט"ו שם הערה 14. ואכ"מ.

(40) ע"פ כהנ"ל יומתק תי' ה' ב' באוה"ח ריש פרשתנו ב, טעם שדבר ה' אליי (אל אברהם) קודם הראות לו מה שלא עשה כן בכל הנבראים". עיי"ש.

(41) משא"כ באדם הראשון ונח שהציוויים להם נאמרו לאחר שמשופר בתורה מעלתם וכו' (אדה"ר – שנברא בצלמנו גו', ויניחנו בג"ע לעבדה ולשמרה (בראשית ב, ז"ת. טו), ונח מזכיר הכתוב צדקתו (כנ"ל בפנים ס"א)).

(42) זח"ג נג, ב. גוי"א ר"פ בראשית בשם הרד"ק.

(43) ראה תנחומא פרשתנו ט.

(44) פרשתנו יב, ו. וראה לקו"ש חט"ו ע' 76. וש"נ.

לך גו" – צו טאָן, אויספירן בפועל ציווי ה' ⁴⁶.

און ניט נאָר איז דאָס די ערשטע זאך אין זמן, נאָר דאָס איז אויך דער עיקר אין עבודת השם בכלל. וואָרום מיט וואָס ווערט אַ איד נתחבר ונתאחד מיטן אויבערשטן – דורך טאָן און פאַלגן ציווי הבורא.

ד.ה. דער יסוד העבודה פון אַ אידן איז אמונה וקב"ע פשוטה, טאָן און אויס-פאַלגן ציווי ה' בפועל.

ה. כשם ווי דאָס איז באַ אידן בכלל אַזוי איז דאָס בנוגע יעדער איד בעבור דתו הפרטית:

בשעת אַ איד אַ שומר תורה ומצות האָט אַ ידיעה אין נגלה דתורה און אין פנימיות התורה, און האָט אַ הכרה אין בורא עולם ביז צו אהבה ויראה – איז בשעת ער האַלט ביי מקיים זיין אַ מצוה פון דעם אויבערשטן דאָרף ער וויסן, אַז ראשית העבודה ועיקרה ושרשה ⁴⁷ איז צו דערהערן אַז ער גייט מקיים זיין ציווי ה' – ובנוסח ברכת כל המצות „אשר קדשנו במצותיו וצונו" ⁴⁸, ובאופן אַז „אלו נצטוו לחטוב עצים" ⁴⁹ וואָלט ער עס געטאָן מיט'ן זעלבן מסנ"פ;

אָנהויבן מקיים זיין מצות ה' ווי עס דאָרף צו זיין, ווי עס איז מתאים וראוי באַ קיום מצות ה'.

ובמילא אויך בשעת מען טרעפט אַ אידן וועלכער האָט ביז איצט ניט געהאָט קיין שייכות צו אידישקייט, ניט נאָר צו קיום המצות בפועל, נאָר אויך צו וועלכער עס איז ידיעה אין אידישקייט; די איינציקע זאך וואָס ער ווייס איז אַז ער איז אַ איד – קען מען מיינען, אַז לכל לראש דאָרף מען אים אָנהויבן צוגרייטן צו אידישקייט און מיט אים לערנען ענינים וועלכע וועלן סו"ס לאחרי זמן עס געבן אַ ידיעה וועגן דעם אויבערשטן און תומ"צ, ביז ער וועט באַקומען אַ געפיל אין תומ"צ – און דעמאָלט וועט ער מקיים זיין תומ"צ ווי אַ איד דאָרף מקיים זיין.

אמת טאָקע אַז אויך איידער מען פארשטייט טאָר מען זיך ניט אָפהאַלטן פון מקיים זיין דעם ציווי בפועל, עס דאָרף זיין הקדמת נעשה לנשמע ⁴⁵, ובמילא וועט ער זען אַז אַזוי זאָל זיין די הנהגה אויך ביים צווייטן אידן – איז אָבער באַ אים דער רגש אַז דאָס איז פאָרט ניט דער אמת'ער אופן פון קיום המצות; ס'איז נאָר אַז היות ער איז נאָך ניט שייך צו הבנה והשגה, טאָר מען ניט וואַרטן ביז ער וועט צו דעם צוקומען, אָבער דער עיקר קיום המצות וועט זיין לאחרי הידיעה וההכרה, כנ"ל.

אויף דעם קומט די הוראה בפרשתנו, פון אברהם – „ויאמר ה' אל אברם לך לך גו": מ'ווייסט נאָך ניט וועגן מעלות פון אברם'ן – און דער יסוד והתחלת קירובו איז „ויאמר ה' אל אברם לך

46) ע"פ המבואר בפנים יומתק מה שאברהם הוא אב לגרים (ראה רמב"ם הל' בכורים פ"ד ה"ג ובהנשמן שם. רע"ב בכורים פ"א מ"ד) – כי קירוב אברהם לאלקות כפי שמשופר בתושב"כ, הוא כמציאות חדשה בלי שום הקדמה לפניו, וכמו גר שבא להתגיר (ולהעיר מגבורות ה' להמהר"ל פ"ה).

47) ראה תניא רפמ"א.

48) ולהעיר מעטרת ראש בסופו (נח, ב ואילך) בענין מעשה המצות וכוונתו. ובכ"מ (ד"ה בששה"ק תער"ב ספ"ד. וטהר לבנו תפר"ח פ"א. סה"מ קונטרסים ח"א רכג, א"ב. לקו"ש ח"ד ע' 1193) – ע"ד הכוונה הכללית או הפרטית שבמצות.

49) לקו"ת שלח מ, א. ובכ"מ.

45) שבת פח, א ואילך.

אָפּגעטייטשט בכ"מ⁵³: „לך לך מארצך”
— „גיי אַוועק” פון דיינע רצונות („ארץ”
ל' רצון), וממולדתך — פון דיינע גע-
וואוינהייטן (ומדות), ומבית אביך — פון
דיינע מוחין (אב, חכמה)

— וואָס כאָטש אַז באַ אַ אידן וואָס איז
כדבעי, זיינען די אַלע רצונות וכוחות
אריינגעטאָן אין קדושה ואלקות (ובדוג-
מא ומעין ווי ס'איז געווען באַ אברהם
אבינו אויך קודם ההליכה), פונדעסט-
וועגן איז דער וועג צו פאַראיינציגן זיך
מיטן אויבערשטן דוקא דורך דעם וואָס
ער גייט אַרויס פון זיין מציאות (רצונות
מדות מוחין) אויך פון זיין מציאות מצד
קדושה —

און וואו דאַרף זיין דער תכלית פון
„לך לך” — „הארץ אשר אראך”: אויס-
צופירן דעם (ארץ) רצון וואָס דער און-
בערשטער וווינט אָן.

עפ"ז קען מען פאַרענטפערן אויך
די קושיא פון רמב"ן (הנ"ל סעיף א):
וואָס פאַר אַן אָרט האָט צו מבטיח זיין
אַזאָ שכל בלויז פאַר קיום ציווי ה' —
יציאת ארצו?

ווייל דורך דעם קיום — ווערט דער
אמת'ער ענין פון מצות, דער עצם קיום
ציווי ה' איז דער תכלית און ברענגט
דעם שלימות השכל.

און וויבאַלד דער עיקר השלימות פון
אַ מצוה (מל', צוואת וחבור⁵⁴) באַשטייט
אין מקיים זיין אַ מצוה צוליבן ציווי ה'
(ניט מצד הרגשים מצד האדם כנ"ל) —
דערפאַר גיט דער אויבערשטער אויך

דערהערנדיק אַז זיין שייכות צום און-
בערשטן באַשטייט איצט אין טאַן אַ
מצוה בפועל,

אַנדערע עילויים און זיין עבודה
זיינען אַלץ נאָר אין די גדרים פון
נברא⁵⁰,

דוקא דורך עשיית המצות פון דעם
אויבערשטן ווערט אַ איד⁵¹, „נכלל באור
ה' ורצונו ומיוחד בו ביחוד גמור”⁵².

ו. עפ"ז יומתק וואָס דער ענין (אַז)
דער חיבור אמיתי פון אַ אידן מיטן
אויבערשטן טוט זיך אויף מצד ציווי ה'
און דורך דעם וואָס דער איד איז מקיים
הציווי) איז געזאַגט געוואָרן אין דעם
אויבערשטנס אָנזאָג „לך לך מארצך
וממולדתך ומבית אביך”:

דאָס איז דער תוכן הענין פון „לך
לך מארצך וממולדתך ומבית אביך”, ווי

(50) והיינו הכרת ה' ואהו"ר מצ"ע, בלי ענין
המצוה שבה. וכמו שה"י אצל אברהם (לפני
שנצטווה לך לך). אבל מצד הציווי הרי אדרבה
„אין ערך ודמיון כלל בין הארת והמשכת אור
א"ס ב"ה שהוא פנימיות רצונו ית' . . המאירה
ומלוכשת במצות מעשיות ממש . . לגבי ההארה
והמשכת אור א"ס ב"ה המאירה ומלוכשת בכוונת
המצות מעשיות שהאדם מתכוין בעשייתן כדי
לדבקה בו ית' ע"י קיום רצונו שהוא ורצונו אחד
. . ולא שדביקות המחשבה ושכל האדם בו ית'
היא מצד עצמה למעלה מדביקות קיום המצות
מעשיות בפועל ממש . . אלא מפני שזהו ג"כ
רצונו ית' לדבקה בשכל ומחשבה וכוונת המצות”
(תניא פל"ח - ג, ב ואילך - ע"ש באורך. וראה
שם פל"ה (מד, סע"א ואילך)).

(51) לא רק „נשמתו שהיא נפשו האלקית עם
שני לבושי' הפנימיים לבדם שהם כח הדבור
והמחשבה” שזה נעשה ע"י עסק התורה, וע"י
קיום „מצות מעשיות הנעשים ע"י הגוף ממש
(ש)אז כח הגוף ממש שבעשי' זו נכלל באור ה'
כור” (תניא שם, סע"ב ואילך).

(52) תניא שם (מה, א).

(53) ראה סד"ה לך תש"ה. ועוד. לקו"ש ח"כ ע'
59. וש"נ. ולהעיר ג"כ מכש"ט ד, סע"ד ואילך
(הוצאת קה"ת) בשם הר"ס ג (וראה לקו"ש ח"כ ע'
659).

צו אברהם ברענגט בדרך ממילא א ברכה (פון אויבערשטן) צום מברך; און עד"ז להיפך.

און דורך דער עבודה באופן הנ"ל, "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך" ביי יעדער איינעם אין זיין עבודה פרטית, ווערט נתקיים דער "אל הארץ אשר ארצך" כפשוטו – דער אויבער-שטער ברענגט אידן אין ארץ ישראל, און מען געפינט דאָרטן גדלות און "שלימות הארץ", ביז אויך "ירחיב ה"א את גבולך"⁵⁷ – אויך ארץ "קניז קניזי וקדמוני"⁵⁸

וי"ל אַז אויך זיי האָט דער אויבער-שטער אָפּגעגעבן⁵⁹ אברהם'ען חברית בין הבתרים, וויבאלד דער זעלבער ברית איז געווען אויף אַלע צען ארצות,

בגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו, במהרה כימינו ממש.

(משיחות ש"פ לך ואחש"פ תשנ"א,

ש"פ נח תשנ"ג)

(57) ראה יב, כ וספרי שם. שופטים יט, ח ופרש"י שם. רמב"ם הל' רוצח ושמיטת נפש פ"ח ה"ד.

(58) פרשתנו טו, יט. וראה פרש"י שם (הובא בהערה הבאה).

(59) לכאן כ"ה לפי פשטות הלשון בהברית (שם, יח), "לזרעך נתתי" (וממשיך בפסוק שלאח"ז "את הקניזי גוי", ובבר' פמ"ד, כב: מאמרו של הקב"ה מעשה [אלא שע"פ פש"מ (פרש"י שם) "כאילו היא עשויה" (ראה בארוכה לקו"ש חט"ו ע' 204 ואילך. ושו"נ) – גם ה' ארצות].

ומ"ש בפרש"י שם, יט (מבר' ספמ"ד), "עשר אומות יש כאן ולא נתן להם אלא שבעה גוים והשלשה .. קיני קניזי וקדמוני עתידים להיות ירושה לעתיד" – י"ל דזהו בנוגע לנתינתן שתיעשה ארץ ישראל (וקדושתה). לא רק שינוי הבעלות אלא גם שינוי האיכות. וראה רשב"ם ב"ב נו, א ד"ה חייב. פרשת דרכים דרך הקודש דרוש ז'. צפע"נ עה"ת האזינו לב, מט. ברכה לד, ד. שו"ת שאילת דוד בתחלתו חידושים בעניני שביעית ד"ה א"ה. אנציקלופדי תלמודית ערך א"י ע' רה. וש"נ. ואכ"מ.

טוב ושכר "שלא הי' כמוהו בעולם", א שכר וועלכער איז אויס'ן גדר העולם.

ז. ויש לומר אַז דער ענין איז אויך מרומז אין תוכן השכר-הברכות –

ניט נאָר אין דעם וואָס אין די ברכות איז מודגש ווי דאָס אַלץ קומט פון אויבערשטן: "ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך" (ניט בלשון נפעל "והיית לגוי גדול כו"⁶⁴), נאָר אויך אין דעם וואָס תוכן הברכות איז דער ענין פון גדלות – "גוי גדול", "ואגדלה":

דער אמת'ער ענין פון גדלות איז נאָר באַ דעם אויבערשטן⁶⁵ – באַ נבראים מצ'ע איז ניטאָ גדלות אמתית⁶⁶, און די גדלות וועלכע איז דאָ אין דער בריאה ("ואעשך לגוי גדול ואגדלה שמך") קומט דורך דביקות בהבורא.

עד"ז אין די אַנדערע לשונות הברכה, וועלכע ברענגען אַרויס אַז אברהם ווערט איין זאָך מיטן אויבערשטן, וואָס דערפאַר איז "והי' ברכה", ווי רש"י טייטשט "הברכות נתונות בידיך עד עכשיו היו בידי ומעכשיו אתה תברך את אשר תחפוץ", ביז נאָכמער: "ואברכה מברכך ומקללך אאר", אַז אַ ברכה

(54) וע"ד פרשתנו יז, ד: והיית לאב המון גוים. (55) כי "גדול" באמת מורה על בל"ג – ראה שער היחוד והאמונה פ"ד "הגדול .. לאין קץ ותכלית .. כי גדול ה' כו". ולהעיר מהחילוק דגדולה וחסד (לקו"ת עקב יז, סע"ד ואילך. ובארוכה – אוה"ת וירא צ, א ואילך. ועוד). (56) וע"ד המבואר במ"א (ראה לקו"ש ח"ז ע' 115. וש"נ) בהטעם ע"ז שמאדך – מאד שלך – מעורר, "מאד" שלמעלה, בל"ג האמיתי (תו"א מקץ לט, ריש ע"ד. סהמ"צ להצ"צ שרש מצות התפלה פט"ז. ועוד) כי נבראים שהם בעצם מוגבלים – אא"פ להיות בהם מצ'ע בל"ג, ו"בא" מה"מאד" שלמעלה – והרי אמיתית "גדול" מורה על בל"ג, כנ"ל הערה שלפנ"ו. ועד"ז נתבאר (לקו"ש שם. וש"נ) בנוגע לבחי' "אמת" שבנבראים.